

door Anna Penta groenoudewesten@mail.com

Uit de wilde tuin van Marianne Maaskant

et is juni, de maand dat de hele natuur ongeveer op z'n groenst is; zo ook de stadsnatuur in het Oude Westen. Maar juni is tevens de maand van overvloedige oogsten, of dit nu op het platteland of in de stad is. Kortom, tijd voor een kijkje in enkele van de

verborgen moestuincomplexen in de wijk, waar enthousiast en vlijtig wordt gewerkt aan een stukje zelfvoorzienendheid (staatssecretaris Klijnsma raadde Nederlanders onlangs zelfs aan een moestuin te nemen als aanvulling op het pensioen).

Mariannes tuin

Na wat rondmailen sta ik op een ochtend in het moestuincomplex tussen de Gouvernestraat en de Sint-Mariastraat, meer specifiek in de tuin van Marianne Maaskant. In tegenstelling tot de andere tuinen ter plekke, zeven moestuinen, heeft zij die van haar ingericht met bloemen, vruchten en kruiden. In het midden staat een grote hazelaar. Die neemt veel licht weg, maar als Marianne 's ochtends de vogeltjes in de boom (veel mussen) hoort kwetteren weet ze weer waarom ze hem niet kwijt wil. En in de herfst kan ze volop hazelnoten eten. Net als rode bessen, bramen, frambozen en druiven uit eigen tuin.

'Ik wil geen nette tuin,' zegt Marianne. 'Maar soms kost het toch moeite om hem bij te houden; ook een wilde tuin moet je in de gaten houden.' Ze vraagt of ik het pispotje ken, waarop ik knik. Het is even stil en dan zeggen we tegelijk: 'haagwinde'. Een woekerend onkruid dat zich moeilijk laat beteugelen. Marianne probeert zich ervan te ontdoen door het weg te trekken en door spul te strijken over de bladeren, die daarop verpieteren. (Het 'spul' blijkt Pokon Stop Onkruid, dat volgens het etiket 'biologisch afbreekbaar' is. Toch zou het volgens Stichting Natuurverrijking om een glyfosaat houdend middel gaan dat in dezelfde categorie valt als het omstreden Roundup. Pokon zelf houdt in een reactie naar mij vol dat het om een milieuvriendelijk middel gaat dat uitgebreid is getest.)

Mariannes tuin, die dateert vanaf het allereerste begin in 1991, is weelderig begroeid met bloeiende planten en struiken: pioenrozen, vuurdoorn, schoenlappersplant, valeriaan, klaproos, clematis, kamperfoelie. Op de tafel staan enkele stekjes, die Marianne de dag ervoor bij het Ruilpunt in de Gaffeldwarsstraat heeft gehaald. 'Het was plantenruildag,' zegt ze, en ze wijst: 'tweemaal phlomis, stokroos en lelietje-vandalen voor bijna niks.'*

Turkse groentetuin

Een week later loop ik hetzelfde tuinencomplex bin-

nen, ditmaal voor een van de moestuinen. Halil is er aan het werk, hij helpt de twee Turkse huurders van de tuin die op vakantie zijn. Hij wil me wel even rondleiden en de groenten benoemen. In nette rijen groeien er *pancar***, tomaten, snijbonen, sla, wortels, aardappels, ui, paprika, *ilane****. In de kas achteraan staan komkommerplanten. Halil vindt alle groenten wel lekker, antwoordt hij desgevraagd, behalve snijbonen, en hij vindt het onderhoud van de moestuin niet veel werk, het is vooral een kwestie van 'onkruid verwijderen'.

Meer moestuinen

Rond de Gouvernestraat liggen nog twee andere moestuincomplexen. Door diverse oorzaken blijkt het erg lastig een huurder van een tuin in een van deze complexen te spreken te krijgen. Op de valreep vind ik de heer Ork bereid, met de kanttekening dat hij slechts zijdelings bij de tuin is betrokken. Hij helpt zijn moeder met haar moestuin, wat wil zeggen dat hij het zware werk doet: omspitten van de grond, storten van nieuwe aarde en verwijderen van onkruid. Een diepte-interview zal het daarom niet worden, maar ik waardeer zijn bereidheid mij te woord te staan.

Moestuin in het complex achter de Sint-Mariastraat

Op de middag van het interview is het de heer Ork niet gelukt aan een sleutel van het complex, dat grenst aan het terrein van Sint-Antonius, te komen. Daar laten we ons niet door weerhouden en we drukken ons gezicht door de tralies van het hek om zoveel mogelijk te kunnen zien van de groenten die de oude mevrouw Ork teelt (tomaat, courgette, peper, sla, radijs, aardappel, ui, prei, tuinbonen en diverse Turkse 'rauwkost'-soorten). Het hek zelf is rijkelijk begroeid met druivenranken, waarvan de bladeren gevuld kunnen worden voor een smakelijke snack die in verschillende culturen onder verschillende namen wordt gegeten (zoals de Griekse dolmades en de Turkse sarma). De heer Ork maakt de wijnbladeren

Moestuin van de familie Ork tussen Gouvernestraat en Sint-Antonius

niet zelf klaar ('dat is vrouwenwerk') maar vindt ze wel heel lekker. Het moestuincomplex is ook een sociale plek, benadrukt hij. 'We delen gereedschappen en kennis. Vooral de buurman, die al dertig jaar een moestuin heeft, weet heel veel. Van hem krijgen we veel van onze stekjes.'

Ik stel de wijkbewoner tot slot de hamvraag: of hij blij is met de groenten van eigen grond. 'Via mijn werk kan ik op elk moment aan verse groenten uit het buitenland rechtstreeks van de veiling komen,' antwoordt hij. Waaraan hij toevoegt dat hij zijn eigen groenten zeker waardeert, hoewel 'de smaak ook afhankelijk is van hoeveel tijd je investeert, van hoeveel zon de groenten krijgen en dat soort dingen'. Dan nemen we afscheid en besteed ik nog wat tijd aan het maken van foto's – door het hek heen.

Het besluit

Met dit negende en laatste rondje is er een einde gekomen aan mijn maandelijkse speurtocht naar groen in het Oude Westen. Na mijn interview met de heer Ork wandel ik nog wat door de wijk, rondkijkend naar plekken die in eerdere rondjes centraal stonden. In de Gaffelstraat staart de engel in de creatieve voortuin van Victor even serene als altijd voor zich uit, haar vleugel gebroken en weer gelijmd. Bomen die ik tegenkom zijn inmiddels uitgebloeid (sierpeer, Japanse kers, meidoorn) of staan nu geurig in bloei (linde). In het Wijkpark is het groen volwassen geworden; de eetbare planten die Leah Groeneweg er in het vroege voorjaar ontdekte lijken verdwenen. De stokrozen in de tegels van Patrick Kruijthof op de Nieuwe Binnenweg zijn tot volle wasdom gekomen en staan op het punt van bloeien. De Tussentuin, tot slot, staat er in z'n huidige verwaarloosde staat uitbundig bloeiend bij, en heeft zich zelfs voorbij zijn eigen grenzen uitgezaaid in de vorm van paarsroze kaasjeskruid. Omdat ik niet in de wijk zelf woon zal ik er niet meer zo vaak en intensief verblijven. Maar het was een interessant jaar waarin ik veel heb geleerd. Groen Oude Westen, het ga je goed!

Kaasjeskruid in de Tussentuin

Kaasjeskruid buiten de Tussentuin

* namelijk: twee ruilpunten

** biet

*** niet bekend in online woordenboek